

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Біологічний факультет
Кафедра фізіології, здоров'я і безпеки людини та природничої освіти

Силабус навчальної дисципліни

ОСНОВИ ЕКОЛОГІЇ

Рівень вищої освіти:	Перший (бакалаврський)
Галузь знань:	03 Гуманітарні науки
Спеціальність:	03 Гуманітарні науки
Спеціалізації:	035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька 035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька
Обсяг:	3 кредити ЄКТС (90 годин)
Семестр, рік	1-й семестр, 1-й рік навчання
Статус дисципліни:	Вибіркова
Дні, час, місце	За розкладом
Викладачі	Ірина Леонідівна РИЖКО , к. біол. н., доцент
E-mail	i.l.ryzhko@onu.edu.ua
Робоче місце	Біологічний факультет, кафедра зоології, гідробіології та загальної екології, ауд. 68
Консультації	Онлайн-консультації проводяться в zoom-конференції за графіком

КОМУНІКАЦІЯ

Спілкування в аудиторії за розкладом.

Онлайн-лекції проводяться в ZOOM-конференції за посиланням

Ідентифікатор конференції: 933 5865 6475

Код доступу: ZUFT8v

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Мета дисципліни полягає в формуванні у здобувачів вищої освіти теоретичних знань, умінь та навичок, спрямованих на засвоєння головних положень сучасної екології, основних питань охорони і раціонального природокористування та ресурсозбереження; створення у здобувачів уявлень про загальний зв'язок явищ і процесів абіотичного та біотичного походження, можливий вплив середовища на життя і здоров'я людини.

Завдання:

- сформуванню у здобувачів вищої освіти знання та розуміння теоретичних основ екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування;
- сформуванню усвідомлення ролі екології як науки, що сприяє розумінню основних закономірностей функціонування природи на найважливіших рівнях організації живого – організму, популяції та екосистеми;

- довести до уваги історичні аспекти розвитку екології, в тому числі в Україні.
- ознайомити здобувачів з методами дослідження екології, сформувати здатність до критичного осмислення основних методів та теорій;
- викласти сучасні уявлення про структуру, властивості, особливості функціонування та взаємовідносини живого на рівнях організмів, популяцій та екосистем;
- показати значення екологічного знання для різних галузей науки і практики.

Очікувані результати: у результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен **знати:** основні закони розвитку, функціонування та взаємодії природи і суспільства; вплив та наслідки забруднення навколишнього середовища на людину та довкілля; принципи та засоби охорони навколишнього середовища; **вміти:** характеризувати головні екологічні явища та закони; пояснювати вплив екологічних факторів на життєдіяльність організмів; знаходити шляхи рішення екологічних проблем; приймати рішення в ситуаціях правильного вибору і прогнозу; визначати стратегію і тактику діяльності, яка б забезпечувала стабільний розвиток і функціонування екосистем різного рівня та суспільства.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (20 год. денне/6 год. заочне) та практичних робіт (10 год. денне/4 год. заочне), самостійної роботи студентів (60 денне/80 год. заочне).

Основна підготовка студентів здійснюється на лекційних та практичних заняттях, також значною мірою покладається на самостійне вивчення предмета. Під час викладання дисципліни використовуються методи навчання *словесні:* лекції, пояснення, розповідь, бесіда, дискусія, обговорення проблемних ситуацій тощо; *наочні:* ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації), демонстрація відео матеріалів та навчальних фільмів; *практичні:* розв'язання ситуаційних завдань та кейсів, підготовка доповідей-презентацій (для здобувачів вищої освіти очної форми навчання) або рефератів (для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання) за наведеними темами, тестові вправи, самостійна робота з науковою та методичною літературою, підготовка до підсумкового практичного заняття.

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Екологічні дослідження на рівні організму та популяції

Тема 1. Екологія як наука.

Тема 2. Основні поняття аутоекології.

Тема 3. Популяційна екологія (демекологія).

Змістовий модуль 2. Закономірності функціонування біоценозів та екосистем

Тема 4. Основи синекології.

Тема 5. Проблеми глобальної екології.

Перелік рекомендованої літератури:

Основна

1. Войтків П., Іванов Є. Збалансоване природокористування : навчально-методичний посібник / П. Войтків, Є. Іванов. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2021. 182 с.
2. Основи екології: довідник для студентів класичних університетів / В. В. Заморов, Б. Г. Александров, І. Л. Рижко [та ін.] ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. Одеса : «Одес. нац. ун-т», 2012. 115 с. (Гриф МОНмолодь-спорту (лист № 1/11-14718 від 19.09.2012 р.).
3. Кучерявий В. П. Екологія. Львів: Світ, 2000. 500 с.
4. Природні ресурси України: навчальний посібник / П. С. Гнатів, П. Р. Хірівський, О. Д. Зинюк, Ю. Я. Корінець, Н. Є. Панас. – Л. : Камула, 2019. 215 с.

Додаткова

1. Трус І. М., Радовенчик Я. В., Гомеля М. Д. Екологічні аспекти керування якістю навколишнього середовища : підручник / І. М. Трус, Я. В. Радовенчик, М. Д. Гомеля. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2019. 205 с.
2. Дронова О. Л., Запотоцький С. П. Сучасне природокористування : навчально-методичний посібник / О. Л. Дронова, С. П. Запотоцький. Київ : Принт-Сервіс, 2018. 214 с.
3. Оверченко Т. А., Іваненко О. І., Вембер В. В. Стратегія охорони навколишнього середовища: навч. посіб / Т. А. Оверченко, О. І. Іваненко, В. В. Вембер. Київ :КПП ім. Ігоря Сікорського, 2019. 132 с.
4. Боголюбов В. М. Основи екології та збалансованого природокористування : Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / Боголюбов В. М., Соломенко Л. І. Київ : ДІА, 2009. 158 с.
5. Моніторинг довкілля : підручник / [Боголюбов В. М., Клименко М. О., Мокін В. Б. та ін.] ; під ред. В. М. Боголюбова. [2-е вид., перероб. і доп.]. Вінниця : ВНТУ, 2010. 232 с.
6. Самойленко Н. М., Райко Д. В., Аверченко В. І. Організація та управління в природоохоронній діяльності: навч. посіб / Н. М. Самойленко, Д. В. Райко, В. І. Аверченко. Харків : «Лідер», 2018. 174 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Методи поточного/періодичного контролю: усне опитування здобувачів на практичних заняттях, оцінювання виконання індивідуальних завдань, оцінювання доповідей, тестування з кожного змістового модуля. Підсумкова оцінка здобувачів розраховується шляхом врахування всіх отриманих ними оцінок поточного контролю та оцінки за підсумкове завдання з двох змістових модулів.

Формою підсумкового контролю є залік.

Самостійна робота студентів.

В якості самостійної роботи здобувачам вищої освіти пропонується аналіз теоретичного матеріалу з певної теми, що вивчається. Перевірка теоретичних знань, рівень засвоєння теоретичного матеріалу з теми перевіряється в ході проведення усних опитувань під час практичних занять. У разі відсутності здобувачів освіти на занятті, вони мають підготувати стислий конспект з тем, що вивчаються. На вимогу викладача здобувач освіти має показати конспект з тем практичних та бути готовим відповісти на теоретичні питання з цієї ж теми. Для кращого засвоєння навчального матеріалу здобувачам вищої освіти пропонується виконання додаткових практичних тренувальних вправ.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

За системою ОНУ імені І.І.Мечникова	Оцінка ECTS	За національною шкалою	Визначення
1	2	3	4
90–100	A	зараховано	Здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, повно та системно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань. Виявляє цінні творчі ідеї.
85–89	B		Здобувач вищої освіти достатньо правильно, повно й системно викладає матеріал щодо проблеми, яка розглядається на занятті, виявляючи при цьому творчий підхід.

75–84	C		Здобувач вищої освіти припустився однієї-двох несуттєвих помилок, дотримуючись достатньої повноти, системності викладу матеріалу щодо проблеми, яка розглядається.
70–74	D		Здобувач вищої освіти припустився двох суттєвих помилок у поданні матеріалу щодо проблеми, яка розглядається, відповідь є недостатньо повною й систематизованою.
60–69	E		Здобувач вищої освіти припустився трьох та більше суттєвих помилок у поданні матеріалу щодо проблеми, яка розглядається, відповідь є недостатньо повною й систематизованою.
35–59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання	Здобувач вищої освіти продемонстрував лише деякі елементи матеріалу щодо проблеми, яка розглядається.
0–34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач вищої освіти не виклав матеріалу щодо проблеми, яка розглядається.

ПОЛІТИКА КУРСУ («правила гри»)

Політика щодо дедлайнів та перекладання: Присутність студентів на практичних заняттях та поточному контролю є невід'ємною частиною загальної підсумкової оцінки. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перекладання змістових модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Регламентується «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова» (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/acad_council/polozhennya-antiplagiat-2021.pdf). Списування під час виконання тестового завдання заборонені (зокрема із використанням мобільних пристроїв).

Політика щодо відвідування та запізнень: відвідування практичних занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій. Порядок та умови такого навчання регламентуються Положення про організацію освітнього процесу в ОНУ

https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-osvit-process_2022.pdf

Мобільні пристрої: на заняттях здобувачі освіти мають поставити мобільні телефони на беззвучний режим

Поведінка в аудиторії: відповідно до «Правил внутрішнього розпорядку ОНУ імені І. І. Мечникова» (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/kd_2020_dodatok4.pdf) здобувачі вищої освіти повинні: виконувати правила внутрішнього розпорядку, дбайливо та акуратно ставитися до університетського майна (інвентарю, навчальних посібників, приладів тощо); бути дисциплінованими і охайними; підтримувати належну чистоту і порядок у всіх навчальних приміщеннях; виконувати інструкції з техніки безпеки, підтримувати атмосферу взаємоповаги та плідної співпраці.